

BIJNA

Alles wat
je moet regelen
voor je 18e

CHECKLIST

CHECKLIST

Word jij bijna 18? Dan mag je over een heleboel dingen zelf gaan beslissen! Het betekent ook dat je voor jezelf wat dingen moet regelen. Een eigen ziektekostenverzekering bijvoorbeeld, maar ook zijn er verschillende toelages waar je misschien recht op hebt. Deze checklist zet alle onderwerpen voor jou op een rij. Handig: zo vergeet je niets en laat je ook niets liggen!

TIPS VOOR HET LEZEN VAN DE CHECKLIST:

Niet alles zal voor jou van toepassing zijn, maar lees toch alles goed door.

Vraag hulp als je iets niet begrijpt.

Als je een brief of mail krijgt over iets wat je moet regelen als je 18 jaar wordt, controleer altijd meteen of jij iets moet doen.

Leg alle papieren op één plek of in een map, zodat je het makkelijk kunt terugvinden en nog een keer kunt lezen.

Kijk uit met het delen van je gegevens. Check eerst of het veilig is en of het kan.

Bij ieder onderwerp staat een QR-code met meer informatie over dat onderwerp. Wil je meer weten, scan dan de QR-code.

REGELN VOOR JE 18E:

- ☒ ID-KAART OF PASPOORT AANVRAGEN P5
- ☐ EEN EIGEN DIGID AANVRAGEN P5
- ☐ DIGITALE BERICHTENBOX INSTELLEN P5
- ☐ ZELF EEN ZORGVERZEKERING AFSLUITEN P5
- ☐ DONORREGISTER INVULLEN P6
- ☐ JEUGDHULP OVERZETTEN P6
- ☐ WETTELIJKE VERTEGENWOORDIGING P6
- ☐ GELDZAKEN P8
- ☐ SCHOOL EN STUDIE P11
- ☐ WONEN P13
- ☐ WERK OF DAGINVULLING P14

EXTRA HULP NODIG?

Heb je na het lezen van de checklist en de bijbehorende sites via de QR-codes nog vragen? Of heb je nog hulp nodig bij het regelen van bepaalde zaken? Scan dan deze QR-code. Hier staan per onderwerp de organisaties in Oosterhout die je kunnen helpen.

REGGELEN

VÓÓR JE 18E

ID-KAART OF PASPOORT

In Nederland ben je verplicht om een ID-kaart of een paspoort bij je te hebben, zodat je kunt aantonen wie je bent. Je hebt je ID-kaart of paspoort ook nodig om medische zorg te kunnen krijgen, om een bankrekening te openen, om je in te schrijven voor een studie of bij het afsluiten van een telefoonabonnement. Als je binnen Europa reist heb je een ID-kaart nodig, buiten Europa heb je een paspoort nodig.

DIGID

DigiD betekent Digitale Identiteit. Als je via internet zaken bij de overheid wilt regelen laat je met je DigiD zien wie je bent. Je kunt ermee inloggen op websites van de overheid, zoals de website van de gemeente, DUO en de Belastingdienst. Er is ook een app beschikbaar: DigiD app.

DIGITALE BERICHTENBOX

Van de overheid krijg je soms post. Dit kan bijvoorbeeld gaan over veranderingen in je zorgtoeslag of over je belastingaangifte. Je kunt ervoor kiezen om post van de overheid digitaal te ontvangen via de digitale berichtenbox. Je krijgt de post dan niet meer in de brievenbus. Ook is de berichtenbox als app beschikbaar: MijnGegevensapp.

Wil je meer info over een onderwerp? Scan de QR-code.

BANKZAKEN

Vanaf je 18e ben je zelf verantwoordelijk voor je geldzaken. Je ouders hebben geen toegang meer tot jouw bankrekening. Wil je wel graag dat je ouders kunnen blijven meekijken? Neem dan contact op met je bank. Heb jij nog geen bankrekening? Scan dan de QR-code voor meer informatie.

ZORGVERZEKERING

Je bent verplicht om een eigen zorgverzekering af te sluiten. Een zorgverzekering is een verzekering die de kosten dekt voor jouw medische zorg en medicijnen. Wanneer je zorg nodig hebt, worden de kosten vaak (deels) betaald door je zorgverzekeraar.

De premie is het bedrag dat je iedere maand aan jouw verzekeraar betaalt voor je verzekering. Het is als het ware het prijskaartje van jouw zorgverzekering. Tot je 18e jaar ben je gratis via je ouders verzekerd tegen ziektekosten. Zodra je 18 jaar wordt moet er voor jouw zorgverzekering betaald worden.

Let op:

Zo'n zorgverzekering is best duur, maar meestal heb je recht op zorgtoeslag. Dat is een bedrag dat je elke maand van de Belastingdienst krijgt. Check pagina 9 voor meer info.

COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING

Als je een laag inkomen hebt kan je ook een zorgverzekering via de gemeente Oosterhout afsluiten. Die bestaat uit een basisverzekering en een aanvullend pakket. Verwacht je met je lage inkomen veel zorgkosten? Dan is het interessant om te onderzoeken of de collectieve zorgverzekering iets voor jou is.

DONORREGISTER

Als je 18 jaar bent krijg je automatisch een brief van de overheid waarin wordt gevraagd of je donor wilt worden. Het Donorregister is een lijst waarin alle mensen staan die een donorgeuze hebben gemaakt. Je moet dan goed nadenken of je dat wilt en je keuze laten registreren. Ook als je geen donor wilt zijn. Niet registreren betekent automatisch dat je nabestaanden (je ouders, je partner of misschien wel je kinderen) een besluit voor je moeten nemen als je overlijdt.

Als je donor bent geef je toestemming om organen of weefsel af te staan als je plotseling overlijdt.

IK ONTVANG JEUGDHULP

Ontvang jij op dit moment jeugdhulp? Dan is dit onderwerp zeker belangrijk voor jou. Vanaf je 18e wordt de jeugdhulp meestal stopgezet en ga je over naar de zorg voor volwassenen. Het duurt altijd even voordat de overstap van jeugdzorg naar volwassenenzorg geregeld is. Het kan zijn dat je geen hulp meer wilt of nodig hebt. Wil je juist wel hulp? Zorg ervoor dat je daar op tijd mee begint. Jouw zorgaanbieder en/of het sociaal team van de gemeente Oosterhout kunnen jou daarbij helpen.

WETTELIJKE VERTEGENWOORDIGING

Kun je zelf niet beslissen over persoonlijke zaken of over geldzaken? Bijvoorbeeld door een beperking? Dan kan iemand anders dat voor jou doen, zoals je ouders. Een mentor (om persoonlijke zaken te regelen), bewindvoerder (om geldzaken te regelen) of een curator (om persoonlijke én geldzaken te regelen) zou jou ook kunnen helpen. Dit moet minimaal 6 maanden voordat je 18 jaar wordt geregeld worden bij een rechter.

STEMMEN EN MEEBEPALEN

Als je 18 jaar wordt mag je gaan stemmen en je kiesbaar stellen. Er zijn in Nederland verschillende verkiezingen en iedere verkiezing heeft eigen regels. De gemeente Oosterhout kent deze regels en zorgt ervoor dat jij de juiste stempas krijgt op het adres waar je staat ingeschreven. Jouw stem is altijd belangrijk, dus laat je stem zeker horen tijdens de verkiezingen.

Stemmen is niet verplicht,
maar jouw keuze en stem
zijn altijd belangrijk!

DIENTSPlicht

Als je 17 jaar bent ontvang je een brief van Defensie waarin staat dat je bent ingeschreven voor de dienstplicht. In Nederland bestaat nog steeds een dienstplicht. Deze is niet afgeschaft. Alle 17 jarige jongeren krijgen daarom ook een dienstplichtbrief. Het ministerie van Defensie roept dienstplichtigen momenteel niet meer op en er zijn ook geen plannen om dat weer te gaan doen.

Schrik niet: het ministerie van Defensie roept dienstplichtigen niet meer op en er zijn ook geen plannen om dat weer te gaan doen.

GELD ZAKEN

INKOMSTEN EN UITGAVEN

Ben je iedere maand blut of heb je altijd wat spaargeld op de bank?

Heb je een gat in je hand of plan jij je uitgaven bewust? Goed met geld omgaan voorkomt geldzorgen en stress. Het is belangrijk om dat te leren, voor nu en voor je toekomst. Een aantal banken kan jou een overzicht geven met wat er binnenkomt en uitgaat. Anders is het verstandig zelf op te schrijven wat je uitgeeft en wat je inkomsten zijn. Het opschrijven en bijhouden van je uitgaven en inkomsten doe je bijvoorbeeld via een huishoudboekje.

ZORGTOEslag

Zodra je 18 bent, heb je meestal recht op zorgtoeslag. Dit is een bedrag dat je iedere maand van de Belastingdienst ontvangt. Met dat bedrag kun je (een deel van) de premie voor je zorgverzekering betalen. Je moet de zorgtoeslag zelf aanvragen. Doe dat 2 maanden voor je 18 wordt.

HUURTOESLAG

Huurtoeslag is een bedrag wat je van de overheid ontvangt om een deel van je huur mee te betalen. Je moet voldoen aan een aantal voorwaarden en je moet het zelf aanvragen.

Let op! Het kan moeilijk zijn om voor het eerst een huishoudboekje op te zetten. Als het eenmaal staat is het makkelijk en superhandig: je hebt altijd inzicht in waar je geld naartoe gaat en je voorkomt dat je in de schulden raakt. Vraag je ouders om je te helpen of vraag het de mensen bij Theek 5.

ADMINISTRATIE OP ORDE

Vanaf je 18e jaar moet je veel administratieve dingen zelf gaan regelen. Een administratie bijhouden betekent dat je alle dingen die je moet regelen met overheidsorganisaties en andere zakelijke organisaties bij elkaar verzamelt en op een duidelijke manier ordent. Bijvoorbeeld het wachtwoord van jouw DigiD, de salarisstrookjes van je bijbaan of het contract van jouw telefoonabonnement. Als je je administratie goed bijhoudt, zorgt dat voor overzicht en rust. Daarnaast weet je dan wat je op welk moment moet regelen.

SCHULDEN

Het kan gebeuren dat je schulden hebt of krijgt. Schulden verdwijnen niet vanzelf. Als je niets doet, lopen ze zelfs op. Kom in actie en zorg voor overzicht. Met hulp van anderen kan je weer grip krijgen op jouw geldzaken. Familie of vrienden kunnen je helpen of experts op het gebied van geldzaken. Je kan zonder afspraak

terecht bij het Budget Advies Centrum op het gemeentehuis. Tijdens dit spreekuur kun je alle vragen die je hebt over geldzaken gratis bespreken.

UITKERING

Als je geen of weinig inkomsten hebt, kan je in sommige gevallen in aanmerking komen voor een uitkering. Wat voor soort uitkering dat is, is afhankelijk van je situatie. Soms kan je een uitkering krijgen van het UWV, zoals een WW-uitkering of een Wajong-uitkering. Een WW-uitkering ontvang je als je je baan verliest en een Wajong-uitkering als je een arbeidsbeperking hebt. Informatie hierover vind je op het infoplein.

Als je geen uitkering van het UWV kan krijgen, kan je in sommige gevallen recht hebben op een bijstandsuitkering. Hiervoor kan je terecht bij de gemeente. Informatie hierover is te vinden op de gemeentelijke website.

BIJZONDERE BIJSTAND

De bijstandsuitkering voor een jong iemand is een laag bedrag. Dit komt omdat je ouders nog financieel verantwoordelijk zijn totdat je 21 jaar wordt. Soms kan je geen beroep doen op je ouders voor extra

financiële ondersteuning. Als dat zo is, heb je misschien recht op extra bijzondere bijstand. Je kunt dit dan bespreken met een medewerker van het Sociaal Team van de gemeente.

Ook als je geen maandelijkse bijstandsuitkering ontvangt, kan je soms in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Bijzondere bijstand is een vergoeding voor 'bijzondere noodzakelijke (onvermijdbare) extra kosten', die je niet (of niet helemaal) zelf kan betalen en er geen andere vergoedingsregeling is. Meer informatie hierover vind je op de gemeentelijke website.

Wist je dat veel mensen geld missen, doordat ze toelagen missen. Slim om dus even alle sites te checken of je ergens recht op hebt!

SCHOOL EN STUDIE

STUDIEKEUZE EN AANMELDING

Een studie is belangrijk om later een leuke baan te vinden en je eigen geld te verdienen. Ga eens naar een open dag of regel een meeloop dag bij een studie die je leuk lijkt. Dan krijg je een beter beeld van die studie en ontdek je wat je interessant vindt. Het is belangrijk dat je je op tijd aanmeldt voor een studie.

STARTKWALIFICATIE CHECKEN

Ben je klaar om de arbeidsmarkt op te gaan? Dan is het slim om een startkwalificatie (diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger) te hebben. Vraag aan je docent welke startkwalificaties er zijn en welke voor jou het beste is.

STUDIEFINANCIERING

Als je een opleiding volgt (mbo, hbo of universiteit) kun je geld van de overheid krijgen om te kunnen studeren. Dit heet studiefinanciering. Je ontvangt dit geld van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs)

STUDENTENREISPRODUCT

Het studentenreisproduct is een onderdeel van de studiefinanciering. Hiermee kunnen studenten vrij of met korting met het openbaar vervoer reizen. Je kunt kiezen voor een weekend- of weekabonnement. Woon je thuis? Dan is een weekabonnement handig om naar je opleiding te reizen. Heb je een kamer in de plaats waar je studeert? Dan heb je misschien meer aan een weekendabonnement.

TEGEMOETKOMING VOOR SCHOLIEREN

Scholieren van 18 jaar of ouder kunnen een tegemoetkoming krijgen uit de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (Wtos). De tegemoetkoming is een vergoeding voor schoolkosten, zoals de kosten van boeken, bus- en treinkosten en lesgeld. Hoe hoog de tegemoetkoming is, hangt af van het gezamenlijke inkomen van je ouders.

STUDIETOESLAG

Veel studenten hebben een bijbaan om hun studie te kunnen betalen. Maar studenten met een beperking kunnen vaak niet of nauwelijks bijverdienen. Voor hen is er de studietoeslag. Dit geeft een steuntje in de rug om toch een opleiding te volgen.

CHECK

Laat geen geld liggen!

WONEN

Heb je nog geen plannen om op jezelf te gaan wonen? Toch is het slim om je meteen als je 18 wordt in te schrijven bij een woningbouwvereniging. De wachttijden voor huurwoningen zijn namelijk superlang!

INSCHRIJVEN VOOR EEN WONING

Schrijf je direct in bij een woningcorporatie in de gemeente waar je wilt wonen als je 18 bent. De wachttijden zijn lang en zo maak je eerder kans op een sociale huurwoning. Wil je je inschrijven als woningzoekende in de gemeente Oosterhout? Scan dan de QR-code.

STUDENTENKAMER

Wil jij graag als student op kamers in verband met je studie? Check dan bij je opleiding naar de mogelijkheden.

WONEN MET BEGELEIDING

Het kan zijn dat je begeleiding nodig hebt om (zelfstandig) te wonen. Er zijn veel mensen die je hierbij kunnen helpen. Bijvoorbeeld het Sociaal Team van de gemeente Oosterhout.

(TIJDELIJK) GEEN WONING

Het kan voorkomen dat je even geen plek hebt waar je terecht kunt, waardoor je op straat dreigt te belanden. Probeer dan binnen je eigen netwerk bij familie of vrienden tijdelijk onderdak te vinden. Kom je er samen niet uit? Neem dan contact op met het Sociaal Team van de gemeente Oosterhout.

WERK

OF DAGINVULLING

WERK ZOEKEN EN SOLLICITEREN

Met een baan kun je niet alleen geld verdienen. Je kunt ook dingen leren en mensen ontmoeten. Voordat je op zoek gaat naar een baan die bij je past, moet je zorgen dat je CV op orde is. Een CV (curriculum vitae) is een overzicht van wie jij bent en wat je al hebt gedaan (school en bijbaantjes). Daarmee kun je solliciteren naar een baan.

ONDERNEMEN OF ZZP

Heb je een bedrijf? Of heb je een bijbaantje als ZZP'er? Let dan op dat je de juiste dingen regelt, die normaal gesproken een werkgever voor je regelt.

BELASTINGAANGIFTE

Als je werkt, houdt je werkgever een deel van je loon in voor de belasting.

Dat heet loonheffing. Je kunt vaak een deel van de loonheffing terugvragen. Je kunt dit regelen via de website van de Belastingdienst of via de aangifte app. Voor vragen kun je de Belastingdienst ook bellen, op 0800-0543. Laat geen geld liggen.

DAGBESTEDING

Dagbesteding is een manier om een zinvolle invulling aan de dag te geven. Dagbesteding is bedoeld voor mensen die (nog) niet kunnen werken. Of voor mensen die het niet lukt om zelfstandig een zinvolle dag te hebben. In Oosterhout zijn verschillende mogelijkheden voor dagbesteding.

Duizelt het jou na het lezen van dit boekje?
Kom je er niet uit en wil je graag hulp?
Scan dan deze QR-code. Hier staan per
onderwerp de organisaties in Oosterhout
die je kunnen helpen.

eee

Let's Get
the Party
Started

eee

gemeente **Oosterhout**